

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 03-02-430/22-3252/2

Podgorica, 26.12.2022. godine

MINISTARSTVO ODBRANE
-n/r rukovodiocu radom ministarstva, gospodinu Filipu Adžiću -

Poštovani gospodine Adžiću,

Povodom *Informacije o potpisivanju Nota o pristupanju Vlade Crne Gore Memorandumima o razumijevanju u vezi sa pružanjem podrške zemlje domaćina za izvršenje NATO operacija, vježbi i sličnih vojnih aktivnosti*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Informacije* i pripremljeni *Izveštaj o analizi uticaja propisa*, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst *Informacije* i *Izveštaj o analizi uticaja propisa*, navedeno je da za implementaciju Memoranduma nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Potpisivanjem *Nota o pristupanju* ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. Jedina obaveza koju Crna Gora ima jeste da obezbijedi oslobađanje od troškova PDV-a i carine za robu i usluge koje su potrebne NATO snagama prilikom boravka ili tranzita preko teritorije Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Informaciju o potpisivanju Nota o pristupanju Vlade Crne Gore Memorandumima o razumijevanju u vezi sa pružanjem podrške zemlje domaćina za izvršenje NATO operacija, vježbi i sličnih vojnih aktivnosti*.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo odbrane
NAZIV PROPISA	Note o pristupanju Vlade Crne Gore Memorandumima o razumijevanju u vezi sa pružanjem podrške zemlje domaćina za izvršenje NATO operacija, vježbi i sličnih vojnih aktivnosti, sa predlogom Nota o pristupanju.
1. Definisanje problema <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? <p>S obzirom da Crna Gora kao član NATO saveza može doći u situaciju gdje je potrebno obezbijediti podršku savezničkim snagama na našoj teritoriji, Vlada Crne Gore je 2009. godine potpisala Memorandum o razumijevanju u vezi pružanja podrške zemlje domaćina za izvršenje NATO operacija i vježbi sa Vrhovnom komandom savezničkih snaga za Evropu (SHAPE - Supreme Headquarters Allied Powers Europe) i Vrhovnom Savezničkom komandom za transformaciju (ACO – Allied Command Transformation).</p> <p>Uzrok problema bi bio da ne bi bila definisana pravna osnova za pružanje podrške zemlje domaćina (<i>HNS – Host Nation Support</i>) kako ka teritoriji Crne Gore, tako i na teritoriji druge zemlje partnera. Posljedice problema bi se ogledale u neobezbjeđivanju podrške zemlje domaćina kako na teritoriji Crne Gore koja bi bila zemlja domaćin tako i na teritoriji zemlje partnera koja treba da obezbijedi podršku.</p> <p>Subjekti koji bi bili oštećeni su Ministarstvo odbrane Crne Gore i Vojska Crne Gore ukoliko se ne potpišu Note o pristupanju Memorandumima o razumijevanju.</p> <p>Bez promjene propisa imalo bi za posljedicu situaciju koja bi iziskivala da se potpisuju svaki put određeni bilateralni tehnički sporazumi sa zemljom domaćinom u smislu pružanja konkretne logističke podrške, što znatno komplikuje i iziskuje vrijeme za potpisivanje navedenih sporazuma.</p> <p>Sporazumi kojima Crna Gora pristupa su potpisani između NATO SHAPE-a NATO ACO i svih država članica NATO saveza.</p> <p>Potpisivanjem Nota o pristupanju, definišu se dužnosti i obaveze svih strana u gore navedenim situacijama, pa na osnovu toga Ministarstvo odbrane Crne Gore smatra da je potpisivanje predloženih Nota o pristupanju u ovom obliku u obostranom interesu.</p>	
2. Ciljevi <ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. 	

Potpisivanjem navedenih Nota o pristupanju pojedinačno sa svakom državom članicom NATO saveza, postižu se sljedeći ciljevi:

1. Ostvaruju se preduslovi pružanja podrške zemlje domaćina za izvršenje NATO operacija, vježbi i sličnih vojnih aktivnosti bez potpisivanja posebnih tehničkih sporazuma;
2. Definišu se dužnosti i obaveze svih strana u situacijama koje iziskuju pružanje usluga HNS-a, kako ka teritoriji Crne Gore, tako i na teritoriji druge zemlje partnera;
3. Dodatno će se unaprijediti saradnja i odnosi Crne Gore sa članicama NATO saveza, što će pozitivno uticati na dalje pozicioniranje Crne Gore kao kredibilnog i pouzdanog člana NATO saveza;
4. Ostvarivanje određenih benefita po privredu Crne Gore, jer dio usluga i sredstava koja budu potrebna NATO snagama prilikom boravka na teritoriji Crne Gore, a koje im ne mogu obezbijediti Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore iz sopstvenih kapaciteta, nabavljace se od strane privrednih subjekata u Crnoj Gori o njihovom trošku.

- Ne postoje strategije ili programi Vlade koji definišu ovu oblast.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Crna Gora je potpisivanjem Memoranduma preuzela obavezu da kao NATO članica omogući funkciju podrške zemlje domaćina koja bi se pružila NATO snagama u Crnoj Gori, te je u tom cilju u obavezi da potpiše Notu o pristupanju, pojedinačno sa svakom članicom NATO saveza. Ova opcija svakako jeste preferirana jer će u mnogim oblastima olakšati proces sprovođenja podrške u praksi.

Takođe, ova opcija je neophodna jer će se ubuduće izbjeći potpisivanje tehničkih sporazuma za bilo koju aktivnost koja se realizuje na teritoriji Crne Gore ili gdje pripadnici Vojske Crne Gore učestvuju na teritorijama država članica NATO.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu – nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Potpisivanje Nota o pristupanju pozitivno će uticati na odnose Crne Gore i članica NATO saveza jer će se detaljnije definisati međusobni odnosi u slučaju potrebe angažovanja NATO snaga u Crnoj Gori, što dovodi do pozicioniranja Crne Gore kao kredibilnog i pouzdanog člana NATO saveza. Primjenom propisa koji bi se poštovali nakon potpisivanja Nota o pristupanju neće izazvati troškove građanima i privredi.

Neće se ispoljiti bilo kakvi negativni uticaji (direktni ili indirektni), već se mogu dobiti benefiti po privredu Crne Gore, jer dio usluga i sredstava koja budu potrebna NATO snagama prilikom boravka na teritoriji Crne Gore, a koje im ne mogu obezbijediti Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore iz sopstvenih kapaciteta, nabavljace se od strane privrednih subjekata u Crnoj Gori o njihovom trošku. Ne postoje administrativna opterećenja ni biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- a) Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- b) Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- c) Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- d) Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- e) Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- f) Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- g) Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- h) Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- i) Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- j) Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Potpisivanje navedenih Nota o pristupanju pojedinačno sa svakom državom članicom NATO saveza ne izaziva finansijske troškove iz budžeta Crne Gore. Pokazatelji fiskalnog uticaja su sljedeći:

- a) Za sprovođenje i implementaciju propisa nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Troškovi koji budu proizvedeni nekom aktivnošću NATO snaga će biti plaćeni od strane države koja šalje snage.
- b) Obezbjedeње finansijskih sredstava neće biti potrebno.
- c) Potpisivanje Nota o pristupanju ne izaziva redovne međunarodne finansijske obaveze. Jedina obaveza koju Crna Gora ima jeste da obezbjedi oslobađanje od troškova PDV-a i carine za robu i usluge koje su potrebne NATO snagama prilikom boravka ili tranzita preko teritorije Crne Gore.
- d) Nisu potrebna finansijska sredstva kako za tekuću fiskalnu godinu, tako ni za narednu fiskalnu godinu.
- e) Usvajanjem propisa, odnosno potpisivanjem Nota o pristupanju memorandumima o razumijevanju nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih bi mogle proistići finansijske obaveze po Ministarstvo odbrane a samim tim i za Budžet Crne Gore.
- f) Implementacijom navedenog dokumenta nije predviđena mogućnost ostvarivanja prihoda za budžet Crne Gore.
- g) N/A – S obzirom da nema finansijskih izdataka/prihoda, nije korišćena metodologija obračuna.
- h) N/A – S obzirom da nema finansijskih izdataka/prihoda, nije ni moglo biti problema u obračunu istih.
- i) Predlog Note o pristupanju se sada po prvi put upućuje na mišljenje Ministarstvu finansija. Dobijene eventualne primjedbe će biti uključene u tekst propisa.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U konsultacijama tokom izrade predloga Memoranduma o razumijevanju, korišćena je eksterna ekspertska podrška od strane predstavnika NATO SHAPE-a i NATO ACO. U konsultacijama su sa crnogorske strane učestvovali predstavnici Direktorata za logistiku, Direktorata za planiranje odbrane Ministarstva odbrane Crne Gore, Generalštaba Vojske Crne Gore, kao i drugih organizacionih jedinica Ministarstva odbrane Crne Gore. Takođe prilikom usaglašavanja odredbi sporazuma na sastancima su učestvovali i predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva zdravlja, Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstva finansija, Poreske uprave i Uprave carina, a koji su pojedinačno pratili i učestvovali u usaglašavanju odredbi koje se tiču njihove nadležnosti u skladu sa crnogorskim zakonodavstvom. Svi predlozi i sugestije zainteresovanih strana su tokom konsultacija prihvaćeni, uz visok stepen međusobnog razumijevanja i uvažavanja.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne postoje potencijalne prepreke za implementaciju propisa. Potpisivanjem Nota o pristupanju Memorandumu o razumijevanju sa državama, članicama NATO saveza biće olakšane pravne barijere, a stvorile se pretpostavke za nesmetano pružanje podrške zemlje domaćina kako članicama NATO zemalja u Crnoj Gori, tako i pripadnicima Vojske Crne Gore u drugim partnerskim državama. Indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva će se ogledati u konkretnoj podršci zemljama NATO kojima će Crna Gora kao zemlja domaćin pružiti logističku podršku, i obrnuto, kada druge zemlje, članice NATO, budu pružale podršku pripadnicima Vojske Crne Gore, zavisno od konkretnih zahtjeva, potreba i situacije. Za sprovođenje monitoringa i evaluacije u primjeni propisa biće zaduženo Ministarstvo odbrane Crne Gore.

Datum i mjesto

23.12.2022. godine

Podgorica

v.d. GENERALNOG DIREKTORA
DIREKTORATA ZA LOGISTIKU

ppk mr Veljko Mališić

